

פרשת ואתחנן

גיליון 445

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

נחמו נחמו

נמצאים אנו לאחר תשעה באב ומעניין שדווקא בפרשתנו קוראים את הקריאה של תשעה באב ומיד לאחריה עשרת הדיברות. ולא בכדי, מסבירים חז"ל: שדווקא לאחר שהתאבלנו על חורבן בית המקדש יש לנו כעת את הזמן להתפנות מעיסוקנו ואבלנו ולקבל את התורה מחדש. ומה החשיבות והנחיצות הזו כעת? התשובה היא: על מנת שלא נטעה שוב ובשנה הבאה נדרש להתאבל שוב על בניין בית המקדש... שהרי דור שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו. על החשיבות של עצירה ובחינה מחדש של דברים, נביא סיפור יפה הממחיש זאת היטב: בלילה אחד בשדה התעופה. אברהם, אברך נחמד, שנותרו לו מספר שעות עד לטיסה, החליט לנצל את הזמן האבוד לפיכך הלך וקנה שקית עוגיות כשרה למהדרין מאחת החנויות בשדה התעופה, מצא מקום להתיישב בבית הנתיבות ושקע בגמרא שהביא עימו מהבית.

לפתע הבחין בזווית העין באיש היושב לידו. בחוצפה שאין כדוגמתה, לוקח האיש עוגייה או שתיים מהשקית שביניהם. הוא בתחילה ניסה להתעלם ממנו ולא לעשות סיפור מהעניין. הוא המשיך לכרסם את העוגיות והסתכל בשעון. גנב העוגיות עז המצח המשיך לחסל את העוגיות שלו, והוא חש שעצבנותו הולכת וגוברת ככל שהדקות עוברות. הוא חשב, "אם לא הייתי כל כך נחמד, הייתי סותר לו על פניו"... האברך לא נתן שיכלו את ממונו ועוד מול עיניו... ועל כל עוגייה שהגנב לקח, לקח גם הוא אחת. כשנותרה רק עוגייה אחת, הוא תהה מה יעשה עכשיו הגנב החצוף. לתדהמתו של אברהם בחיך על פניו, לקח הגנב את העוגייה האחרונה ושבר אותה לשתיים.

הוא הציע לו בשיא החוצפה חצי מהעוגייה בעודו אוכל את החצי האחר, אברהם האברך לא יכול היה להתאפק וחטף אותה ממנו תוך שהוא מסנן לעצמו כי 'לבחור הזה יש חוצפה!... הוא כל כך גס רוח, גזלן של ממש! אפילו תודה לא אמר!'. מעולם לא היה כל כך עצבני.

לאחר רגעים נאנח בהקלה כשנקרא לטיסה שלו. הוא אסף את חפציו והלך לשער, כשהוא מסרב להעיק אפילו מבט בכיוונו של הגנב כפוי הטובה והחצוף. הוא עלה למטוס ושקע במושבו המרופד. אז חזר לדף היומי שלו, שכמעט סיים. כשהושיט יד לתיק, נחרד עד עמקי נשמתו. בתיק הייתה מונחת שקית העוגיות שלו, מונחת ממש מול עינו. האיש הזר קנה שקית זהה לשלו מאותה חנות שבשדה התעופה!... "אם העוגיות שלי כאן, נאנח בייאוש, זה אומר שההן היו שלו! והאיש שהן שלו ניסה להתחלק איתי!" כמוכן שכבר היה מאוחר מדי בשביל להתנצל - המטוס המריא. ואז הבין מידעיו בעצב, כי הוא זה שהיה גס הרוח, כפוי הטובה ולמעשה הוא בעצמו - הגנב...

כמה פעמים בחיינו אנחנו משוכנעים שמשהו נכון ואנחנו צודקים, ולא יודעים עד כמה אנו טועים... זהו אם כן הזמן לעצור ולהתבונן מה עלינו לשפר על מנת שלא נגיע לשנה הבאה ויתברר ששוב טעינו... גאוות בני המטרופולין היתה על ארמון המלוכה הניצב במקום הגבוה שבעירם. מכל מקום בעיר נראו מגדליו וצריחיו. חייליה של פלוגת המשמר ערכו מסדרים מרהיבי עין ברחבה הענקית למרגלות החומה הנישאה, והמוני השליחים והמדניאים, השגרירים ובני פמלייתם, הביאו עימם עושר רב לעיר הברירה, שגשוג ורווחה, כבוד וגאווה. רק מעטים מבני העיר עברו בשערי הארמון. מבעד לשערים ראו את קצות הגן המלכותי. אמנם, גננים רבים הועסקו בו ופועלים רבים שקדו על נקיונו, אך כל אחד הכיר את השטח שלו, ויכול היה לדווח על חלקתו ועל יופיה. הגנן הראשי יכול היה לספר על הגן כולו, על שביליו ועל פינות החמד שבו. אך עדיין היו נמצאים מחוץ לארמון. עובדי הארמון שהתגוררו באגפיו, המזכירים, השרים ועוזריהם, רק הם יכלו לספר על הפאר הרב, על הקירות ספוני האלון וכרכובי הזהב, על התמונות המרהיבות ועל ריצפת הפסיפס. שלא לדבר על פאר הסרקלין, שלא לדבר על שטיחיו האמנותיים ונברשות הבדולה, כס המלכות הודו והדרו. לא תשבע העין מראות.

אך כל זה היה כאין וכאפס לעומת יופיה ופארה של לשכת המלך. לשכה שבה שכיות חמדה מכל קצווי תבל. לשם נכנס רק המלך לבדו, ולשם הורשה להיכנס רק בנו יחידו. שם למד להכיר ולהוקיר את אוצרות האמנות שאין ערך לשוים, ושם הכניסו המלך בסוד רזי הממלכה. היתה שם כספת נעולה, שאיש לא ידע מה בתוכה, מלבד המלך ששמר על מפתחותיה. אף לבנו יחידו לא גילה את רזיה. היו שמורים בתוכה הסודות הכמוסים ביותר, היו בה יהלומי הכתר ומסמכי הירושה. יום יבוא, הבטיח המלך, והוא יחשוף את תכולת הכספת בפני בנו יחידו.

מלך חסד היה המלך. הוא הרעיף טובה על נתניו בכלל ועל בני המטרופולין בפרט. אך הנה עברה עליהם רוח עוועים, והם השיבו למלכם רעה תחת טובה ומרדו בו. אם כך, אמר המלך, אינם ראויים שאשכון בתוכם! ארמונות נוספים לי ברחבי הממלכה. קם ונטל את בני פמלייתו, ונטש את המטרופולין. הורה לשלח אש בארמון ולהחריבו עד היסוד! שאגת הלהבות החרידה את הלבבות. עיני המורדים חשכו, הבינו מה עוללו. כמה כפויי טובה היו, וכמה טובה איבדו. המטרופולין איבד את מעמדו, האכסניות שממו, השפע פסק. התארגנה משלחת לבוא לפני המלך ולבקשו שישבו ויבנה את הארמון, ישבו ויקבעו בו את משכנו. אך מה היתה השגתם בארמון? בני העיר לא הכירו אלא את חומותיו ואת צריחיו. מעייניהם, בשפע שפסק, הגננים הכירו קטעי גן וחזית מרשימה. מעטים ידעו את מבוואיו ואת אולמיו. מעטים עוד יותר הכירו את סרקלין המלוכה. רק המלך ובנו ידעו על אוצרות הלשכה הפרטית. ואילו על תכולת הכספת - הצטער המלך לבדו.

בשבוע זו יצאנו מימי אבל על נפילתה ושריפתה של בית מקדשנו ועירנו, יצאנו משלושת שבועות בו כל עם ישראל התאבלו. הקב"ה החריב את בית המקדש מכיון שבני ישראל חטאו, וכפי שאמרנו בקינות. אין אנו מכירים את שבילי בית המקדש מחמת שלא היינו שם, אך יכולים אנחנו להיות בקיאים בשבילי ואוצרות בית המקדש שייבנה ותכונן אם נלמד ונתכונן יותר כדי להיות מוכנים ומזומנים בביאת הגואל.

אצל עם ישראל, השם יתברך מנחם אותנו, במקום ההיפך אצל המלך ששרף את ארמונו. וכפי שנקרא בהפטרה, נחמו נחמו עמי יאמר אלוקיכם. דברו על לב ירושלים, וקראו אליה כי מלאה צבאה, כי נרצה עוונה.

הצורכ

זמני שב"ק

6:50	מנחה וקבל"ש א'
6:57	פלג המנחה:
7:20	סופ"ז הדלה"נ למנין א':
8:13	הדלקת הנרות:
8:20	מנחה וקבלת שבת:
4:30	עלות השחר:
5:42	הנף החמה:
8:00	דף היומי:
9:23 - 8:47	סופ"ז ק"ש:
9:00	שחרית:
6:00	מנחה מנין א':
	ולאחריו פרקי אבות
8:25	מנחה וסעודה ג':
9:25	מוצאי שב"ק:
9:41	מוצאי שב"ק ר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם הזכות להפצת הגיליון "דברי חיים" להצלחה וישועה בכל העניינים או להנצחת קרוביכם

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

הדמסת הגיליון והפצתו

נדבת ידידנו הר"ר מענדל טייטלבוים הי"ו

לעי"נ אביו ר' יצחק דוד בן ר' נחמן אלימלך ז"ל וזוגתו מרת יטלא בת ר' אברהם ע"ה ת.נ.צ.ב.ה

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמור:

מה בכך צריכים להתפלל עוד פעם להשלים הבקשה על כל מה שצריכים, והראיה ממשה רבינו שהתפלל תקט"ו תפילות ורצה שהקב"ה ישמע וימלא כל בקשתו ולא התייאש בכלל.

אתה החילות להראות את עבדך את גדלך וגו':

עי' פנ"י ברכות ל"ב. ונחת"ס צליקוטס שפירשו את גדלך זו מידת החסד כנגד אברהם ואך ידך החזקה כנגד יצחק אשר מי קל זה כנגד יעקב שקראו הקב"ה קל, ויש להבין למה ידך החזקה כנגד יצחק, ומצינו שיצחק וויתר על אות ש' של יצחק ונשאר צ' וההבדל ר"י שנה, ולכן יצאו בני ישראל ממצרים ביד חזקה בכוחו של יצחק, והנה מבואר בחת"ס שנחמו נחמו בגימ' יצחק וכן צמאור וקמט וזני יספצר יחק שהרי לעת"ל מבואר בשבת פ"ו הוא יהיה שילמד זכות על כלל ישראל, פלגא עלי ופלגא עלך, ובתוך הדברים יאמר בני הם ולא בניך הלא אמרת בני בכורי ישראל, והנה מצינו שיצחק האב היחיד שלא גירש בנו או נכדו כמו אברהם שגירש את ישמעאל ויעקב את בת דינה אסנת, וביצחק מצינו ויאהב יצחק את עשיו, והענין כי מידת הדין מחייב לפרנס את בניו הסמוכין על שולחנו, ולכן בהגש"פ כ' כנגד ארבעה בנים דיברת תורה ד"פ בן בגימ' יצחק, הבן הרשע ג"כ נכלל כן הוא מידת הדין שהאב חייב לפרנס את בנו, וברכת יצחק ליעקב היתה בליל פסח בלי ידיעה מי מברך, ולכן כ' נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם, ומידת הדין מחייב שעם הקב"ה בצער שישמחוהו ולכן אמרו חז"ל נחמו עמי מלשון עמי במחיצתי.

אתה החילות להראות את עבדיך וגו':

יש לדייק בלשון "אתה החילות" להראות שהיה יכול לכתוב אתה הראית, וכתב מהר"ס סף להסביר הענין דהנה ההלכה הוא בשו"ע חו"מ סימן רכ"א שכשיש מוכר הרוצה למכור חפץ בשביל מאתים והקונה רוצה לשלם רק מאה ולא הסכימו ביניהם לאיזה סכום ונתפרדו, ולאחר זמן נפגשו עוד פעם ביחד והקונה ביקש שוב לקנות החפץ והמוכר נתן לו החפץ בלי לדבר על איזה סכום, הרי זה סימן שהקונה הסכים למאתים דהיינו סכום המוכר, והטעם משום שהקונה היה מי שביקש בפעם השניה תחילה, אבל אם המוכר ביקש מהקונה שהוא יקנה החפץ ממנו, אזי זה סימן שהמוכר הסכים לסכום הקונה, בקיצור, הפותח ומבקש להתחיל המסחר מחדש ידו על התחונה, והנה הקב"ה ביקש ממשה שילך למצרים להוציא את בני ישראל משם ומשה סירב, כי משה רצה להיות מנהיגם לא רק ביציאת מצרים רק בארץ ישראל, כמו שדרשו חז"ל שלח נא ביד תשלח ביד מי שתשלח עמם לארץ ישראל והקב"ה לא רצה, אבל לבסוף כשהקב"ה אמר למשה לך נחה את העם, הוי כמו נידון הנ"ל שהקב"ה פתח מחדש וביקש ממשה שינהיג העם, והמתחיל מחדש סימן הוא שמסכים להשני, א"כ משמע דהקב"ה הסכים לתנאו של משה שינהיג בני ישראל לארץ ישראל, וזה ביאור הפסוק אתה "החילות" דהיינו שהתחלת מחדש שאתה רוצה שאני אנהיג בני ישראל, א"כ אתה צריך להסכים לתנאי שהנני רוצה שאביאם גם לא"י.

ויתעבר ה' בי למענכם:

איתא צליקוט הטעם שנשאר משה במדבר כדי שיקומו מתי מדבר לתחיית המתים בזכות משה, ובזה מיושב למה לא התפלל אהרן הכהן להיכנס לארץ, אלא דבאמת בין משה ואהרן היו מוכנים לקבל רצון השי"ת ולא להיכנס לארץ ישראל, משה רבינו רצה להיכנס לא"י רק לטבות עם ישראל ולהנהיגם בדרך

באזה"ק כ' דיש כאן ד' יסודות של תפילה, א' ואתחנן, כמש"כ תחנונים ידבר רש, שצריכים להרגיש כעני העומד בפתח וכן מבואר בשו"ע הל' תפילה, ב' אל ה' דע לפנימי אתה עומד מקור הרחמים, ג' בעת ההוא שצריכים להתפלל בעת הראוי לתפילה, ד' לאמור, תפילה ברורה בלי גימגום המילים.

יש להעיר על הלשון "בעת ההוא" מה כונת הפסוק בזה, ואמר על זה הגה"ק צעל הדברי חיים מלאנו ז"ל שהאדם צריך להתפלל קודם התפילה שהתפילות יתקבלו, וכן תיקנו חז"ל לומר קודם השמו"ע א' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, וזה מרומז בפסוק ואתחנן אל ה' דהיינו שהתפללתי לה' שבעת ההוא שאתפלל, "לאמור" אוכל לומר הדברים כראוי וכנכון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה.

האדמו"ר ממשטניצ ז"ל היה מפרש ואתחנן אל ה' משה התפלל להקב"ה "בעת ההוא לאמור" על אותו הזמן שבני ישראל לא יוכלו להתפלל כראוי רק ימללו בשפתותיהם בלי כונת הלב, ויהיה רק אמירה בלבד, על אותו הזמן התפלל משה שאעפ"כ יתקבלו תפילתם. וירא בסבלתם ר"ת סכותה בענן לך מעבור תפלה

וראיתי נשם הר"ר ישראל סאלאנטר ז"ל שפי' הפסוק הנ"ל שאל יאמר אדם שיש זמנים מיוחדים ומסוגלים להתפלל, אלא בכל עת ועונה שהאדם רוצה לפתוח פיו להתפלל להשי"ת שומעים תפילתו, כמאמר הפסוק ואני תפילתי לך ה', פי' כשאני מתפלל לה' תמיד הוא עת רצון, וזהו פי' הפסוק ואתחנן אל ה' "בעת ההוא" בכל עת שהיא היה הזמן מסוגל להתפלל.

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמור:

פנ"י לאחר שכבשתי ארץ סיחון ועוג דמיתי שמא הותר הנדר, ויש להבין למה דוקא אחר מפלת סיחון ועוג חשב משה כן, ותי' הרה"ק מקאלניצ ז"ל שחטאו של משה היתה על שהכה את הסלע ולא דיבר אליו כרצון ה', והטעם שמשה עשה כן לפי שחשב שאם ידבר אל הסלע ויצא מים יהיה קיטרוג גדול על בני ישראל שאם הסלע יכול לשמוע בקול ה' למה לא ישמע בני ישראל, נמצא שמחשבת משה היתה לטובה רק למעשה עבר על רצון ה', והנה בעוג מצינו להיפוך דכתיב [בראשית י"ד, י"ג] ויבוא הפליט ויגד לאברם העברי כי נשבה אחיו, וכתב רש"י שזה עוג שפלט מן המבול ומתכוין היה להרוג את אברהם וליקח את שרה, והנה במחשבה חטא אבל למעשה יצא טובה גדולה, שע"י המלחמה ניצל לוט ונהרג הד' מלכים ואברהם נתגדל וממילא נתקדש שם שמים בעולם, לכן כשמשה ראה את המפלה של עוג למד מזה שהעיקר הוא המחשבה של עוג שהיה לרע ולא המעשה שהיה לטוב, לכן חשב שגם אצלו ילכו אחר המחשבה שהיה לטוב, לכן התפלל שמא הותר הנדר.

"ואתחנן" צעל הטוים איתא בגימטריא 515 רמז לתקט"ו תפילות שהתפלל משה, פעם אחת היה רבי א' שהיה נוהג ליתן קמיעות וסגולות וכדומה, וביקר אצל הרה"ק מהר"א מזידיטשוב ז"ל אמר לו הרה"ק הנ"ל למה אתה עוסק בסגולות וקמיעות, הרי יותר טוב להתפלל אל השי"ת, השיב לו אותו רבי הרי אמרו חז"ל תפילה עושה מחצה, לכן על חצי האחר אני נותן סגולות, א"ל הרה"ק הנ"ל אמת שתפילה אחת עושה מחצה, אבל

זלגל מחנה אפרים כתב בקריאת שמע יש רמ"ח תיבות, אם מצטרפין ה' אלקיכם "אמת" שלא נכתב בפסוק, וזהו ו"אתם" אותיות אמת הדבקים בה' אלקיכם, דהיינו שאומרים ה' אלקיכם ביחד עם אמת אזי חיים כולכם היום כל הרמ"ח אברים יהיו שלמים.

שמור את יום השבת לקדשו:

השינוי בין פסוק זה לפרשת יתרו ששם כתיב "זכור את יום השבת לקדשו" איתא במילתא זכור מלפניו ושמור מלאחריו מכאן אמרו שמוסיפים מחול על הקודש, והנה בפייט שאומרים בליל שבת קודש המתחלת כל מקדש שביעי כראוי לו, אומרים שם "המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא", וקשה למה מקדים האיחור לצאת ואח"כ הכניסה, שלכתחילה מכניסים לשבת ואח"כ יוצאים ממנה, ותי' ההפלאה כי עיקר הטעם של תוספות שבת כי אין אנו בקיאים מתי מתחיל הלילה ומתי מסיים בין השמשות, לכן אנו מוסיפים מחול על הקודש, אבל במדבר שהיה להם עמוד ענן ביום ועמוד אש בלילה, ידעו בדיוק מתי נגמר היום ומתחיל הלילה, והנה בתענית דף ט. איתא כשמת משה נסתלק ענני כבוד [שחזרו לאחר מיתת אהרן] ומשה מת בשבת [עי' ט"ז או"ח סימן רצ"ב]. נמצא שבאותו שבת לא הוצרכו לשמור תוספות שבת בכניסתו שעדיין היו אז ענני כבוד, אבל לאחר פטירת משה באותו שבת נסתלקה ענני כבוד ממילא ביציאתו היה להם ספק מתי הוא צאת הכוכבים, נמצא דפעם הראשון ששמרו תוספות שבת היתה במוצאי שבת דוקא, לכן אומרים מקודם המאחרים לצאת מן השבת ואח"כ ממהרים לבוא.

עוד אפשר לומר עפ"י הגאון ר' משה פיינשטיין ז"ל שכתב באג"מ או"ח סימן ל"ח דאף דקיי"ל שהיחיד נגרר אחר הציבור שקיבלו שבת בהקדם, כ"ז אם קיבלו השבת מקודם מחמת חביבות השבת שרוצים לקיים תוספות שבת, אבל אם מתפללים בהקדם כי מחמת נוחיות שרוצים לאכול בהקדם וכדומה, אין זה מחייב יחידים, דרק קבלת דבר טוב מחייב יחידים אבל אם הדבר לא נעשה מחמת זה אין זה מחייב יחידים, [ושמעתי שכן נהג רבני משאז ז"ל], והנה איך נראה אם כונת הציבור להקדים הוא מחמת קדושת שבת או מחמת נוחיות, ה"ז ניכר ביציאת השבת, אם לא מקפידים להתפלל מעריב בזמנה רק שמחים לישב בקדושת שבת עוד זמן מה, סימן הוא שגם מתחילתו הקדושת שבת יש חשיבות אצלם, וזה מאחרים לצאת מן השבת סימן הוא שממהרים לבוא הוא מחמת שמחים לשמרו וכו'.

אז יבדיל משה שלש ערים וגוי וזאת התורה אשר עם משה:

כ' ככלי יקר שהתורה מלמדת אותנו שאף שמשה לא היה יכול לגמור כל המצוה כי שלש ערים היו בא"י, וגם שאין שלש אלו קולטות א"כ נגמרו כל השש כמבואר במס' מכות, אעפ"כ משה עשה מה שהיה ביכלתו לעשות, וכן האדם צריך לעשות מה שביכלתו אף שיודע שאינו יכול לגמור, וכן אמר

הישרה, ולזה אמר לו הקב"ה אם אתה רוצה טובת עם ישראל תישאר בחו"ל למענם לכפר על חטא של בעל פעור, ולהביאם לעת"ל לא"י.

פעם אחת אמר הרב מאיר שפירא ז"ל לרב א' שלכאורה יש לתמוה לאחור תחיית המתים יהיו כל כך רבנים מאיפה יהיו כסאות ומקומות שישרתו שם ברבנות, אלא בודאי יקומו גם הקהילות שלהם לתחיית המתים וכל רב ישרת בקהילה שלו, אמנם מה יעשה הרב שהוא יקום אבל הקהילה שלו לא יקומו מפני שאינם ראויים לכהן, אמר ר' מאיר "כל רב שאין בכוחו להקים קהלתו לתחיית המתים אינו רב בכלל ואולי אינו כדאי שהוא בעצמו יקום", והראיה ממה שאף שמתו מדבר לא היו ראויים להקים מ"מ בזכות משה יקומו.

אעברה נא ואראה את הארץ הטובה:

לכאורה קשה אם יעבור, ממילא יראה את הארץ, והיה מספיק לומר אעברה נא אל הארץ, אלא טבע הדברים כשהאדם נמצא במקום זמן רב הוא מתחיל לראות חסרונות וטענות, ואינו מכיר חשיבות המקום, לכן התפלל אעברה נא ואעפ"כ אח"כ אהיה רק רואה הארץ הטובה ולא לראות שום רע בארצינו הקדושה.

עלה ראש הפסגה ושא עליזך וגוי:

הגאון הראגאטשאצער ז"ל היה לומר ידוע שאוירא דארץ ישראל מחכים אפילו בזמן הזה, ולכאורה ארץ ישראל אבדה כל מחמדיה וכל מעלותיה, ולמה נשאר אוירא דא"י מחכים אפילו בזמנינו, אלא ידוע שאם היה משה רבינו נכנס לארץ ישראל ובונה בית המקדש לא היה נחרב, כי מה שמשה בעצמו עשה נשאר לעולם, והנה אף שלא נכנס בעצמו לא"י אבל בפסוק מבואר שהסתכל בתוך אוירא דא"י, וא"כ האויר של ארץ ישראל שבתוכה הסתכל משה נשאר בקדושתה וסגולתה גם בזמנינו, כי שלט בו משה ונשאר נצחי.

ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום:

נפסק בשו"ע יו"ד סימן צ"ב שאם יש איסור דבוקא להיתר ונפל לתוך היתר, צריכים ששים נגד האיסור וגם כנגד ההיתר הדבוק בו, והנה הגוים טוענים אחרי רבים להטות שבני ישראל בטלים כנגד כל הגוים, אמנם אם אנחנו דבקים בה' צריכים לבטל גם כביכול כמו איסור הדבוק היתר, וזה הביאור ואתם הדבקים בה' אלקיכם, ממילא אין לכם ביטול, חיים כולכם היום עי"ז יהיה לכם קיום.

בדרך אחר י"ל עפ"י המבואר ביו"ד סימן רע"ו שאסור למחוק השם וגם מה שנכתב אחריו כמו אלקיכם, אבל לא מה שנכתב מקודם כמו לה', שמותר למחוק לה', והנה כתיב אחרי ה' אלקיכם תלכו נמצא שאנחנו הולכים אחר ה', והטעם שאסור למחוק מה שנכתב אחר השם כי כבר נתקדש ע"י ה' ואם אנו דבקים בה' אנו מקודשים ע"י ה' ושוב א"א למחוק בני ישראל, וממילא חיים כולכם היום, א"א למחוק אותנו.

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין גייטש בן הרה"ח ר' ישראל חזנובית זצ"ל

הגה"ק מלאנו ז"ל "מען דארף טוהן, מען דארף נישט אויספורען דאס איז פאר דער אייבישטער".

"מצות מזוזה", נכתב בפרשה זו, עי' צילקוט מעס לועז שכ' כל הזהיר במצות מזוזה שומרו הקב"ה הן בכניסתו הן ביציאתו, שבצד השמאל של הפתח יש מזיק שיש לו רשות להמזיק לנכנס, אבל כשרואה שם שדי"י הנכתב על המזוזה וגם השמות שבו, אין לו כח להזיק, ותמיד הימין גובר על השמאל, ולא עוד אלא שאותו מזיק נעשה בעצמו שומר להבית שלא יבואו שם שאר מיני מזיקים.

שבת נחמו, הטעם למה נקרא שבת זו בשם שבת נחמו, כי מבואר בפסחים נ"ד. שגזירה על המת שישתכח מן הלב, ואם אנחנו יושבים לאחר אלף תשע מאת שנה ובוכים עוד על החורבן סימן הוא שאין בית המקדש מת ח"ו אלא הוא חי וקים בלבנו ומחשבותינו, וזהו נחמה גדולה לבני ישראל שיבנה בב"א.

משבת זו מתחילין לקרות השבעה הפטורות הנקראים ז' דנחמתא, ואמרו חז"ל בברכות ל"א. אל יפטור אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שהרי הנביאים סיימו בדברי נחמה, והקשה רז"ל מאירי שפירא ז"ל מה הדמיון של דברי הלכה לדברי נחמה, אמנם בגמ' שם מבואר דמהו דבר הלכה כגון יחיד ורבים הלכה כרבים, והנה ידוע הויכוח בין ישראל לאביהן שבשמים, כנסת ישראל אומרים השיבונו ה' אליך מקודם ואח"כ ונשובה, והקב"ה אומר שובו אלי ואח"כ ואשיבה לכם, והנה הלכה כרבים, דהיינו כנסת ישראל, שהקב"ה צריך לשוב אלינו מקודם וזהו הדברי נחמה שהנביאים נתנו לנו.

חמשה עשר באב, בפני" ברכות ל"ב. מביא שמט"ו באב עד ז' אדר הוץ משבתות יש תקט"ו תפילות כמנין התפילות שהתפלל משה בגימטריא ואתחנן, שבט"ו באב מתחיל ימי רצון [ארבעים יום קודם בריאת העולם] וכן מר"ה עד שמיני עצרת יש 515 שעות כמנין ואתחנן שאז הם ימי רצון, ובשניהם הוסיף משה להתפלל.

החילוק בין עשרת הדיברות של פרשת יתרו שם כ' כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, ובפרשתנו דכ' וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים, כי קודם חטא העגל לא היו צריכים הזכרה של דבר היוצא מן הכלל לעורר רק עצם עשיית שמים וארץ, משא"כ לאחר חטא העגל הוצרכו ענין של התפעלות, וי"ל דמשה אמר אתה החילות להראות את עבדך את גדלך וידך החזקה באופן אשר מי קל בשמים ובארץ אשר יעשה במעשיך בחי' של שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה.

בהפטרה: שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, י"ל דקאי על חמשה עשר באב כדאייתא בסוף תענית בחור שא נא עיניך ועי' צנני יקשכר דקאי על העינים של חודש תמוז אב, שא נא עיניך למעלה לקל בשמים, אמירת קדושה איתא להסתכל בעינים כלפי מעלה, דביקות בהשי"ת להאמין ולהרגיש בהשגחת הבורא, שמע ישראל הוא הקול גדול ולא יסף ה' אלקינו נגד אנכיה' אחד נגד לא יהיה לך, שמ"ע ר"ת שאו מרום עיניכם. חודש אב כנגד שמעון בא לתיקונו.

נחמו נחמו בגימ' יצחק לפי המבואר סוף מכות שתנאים

בכו [עבודת בין המצרים] ור"ע שחק [עבודת שבעה דנחמתא] ציון בשדה תחרש עד שיתקיים זה יתקיים הנבואה עוד ישבו וגו' י"ל הביאור בהקדם ברכת יצחק ליעקב ותכהן עיני מראות מבית המלאכים מלאכים שלום במר תבכיון כי יצחק מורה על שדה תחרש, חפירות בארות, אין להתייבש ולכן הראו לו מקדש בבנינו ריח ניחות השדה בחורבנה אבל ברכו ה' אח"כ כמזואר צמלק שם, כי זה כל עבודתו של יצחק שדה תחרש, וכל זמן שאין האדם עוקר היסוד, יש הזרעים שבשדה כרבא וזרע והדר כרבא ולא רק אחרי עבודת שאר החכמים אלא מחמת שיש חכמים הבוכים על שועלים הלכו זה הזרעים בדמעה ברינה יקצורו סימן שהענין חי ויש להמשיך בעבודת ר' עקיבא נחמו נחמו בגימ' יצחק.

נחמו נחמו עמי כ' צמאור ושמט בגימ' יצחק שהוא ענין צחוק עשה לי א', יעקב אבינו חיך כשראה איך חושים הרג את עשיו כמשי"כ ישמח צדיק כי חזה נקם וגו' שמעתי צנס מו"ל רז"ל ר' יענקלי ז"ל צנס הרה"ק מוהר"י מקוזמיר ז"ל שאמר עה"פ אז ימלא שחוק פינו וגו' כי הדור האחרון דור הלש ואעפי"כ יהיו מקבלי משיח וזה יהי שחוק, ונראה לפרש דבריו הק' כי יעקב אבינו שמח בראותו חושים [אותיות משיח כמבואר במגלה עמוקות פרשת שמות] האילים שדוקא הוא מנצח על עשיו, [ענין ואתה תשופנו עקב כמזואר ככלי יקר פרשת בראשית ובמאמרים שכתבנו ע"ז].

כסא דברכתא נביע בזה מעומק לבנו ונפשנו, בשיר ושבחה, בגילה ורננה, וברגשי הערצה קדם מעלת כבוד מורנו ומאורנו, מרביץ תורה לעדרים בהשכל ובתבונה, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות, כביר המעש בפעולותיו המרובות למען הכלל והפרט, ידיו רב לו בהרבצת התורה, עושה רבות וגדולות עבור הצלחת מתפללי ובאי בית מדרשנו בכל זמן ועת במסירות נאמנה, סיני ועוקר הרים, מעלה פנינים יקרים מפז, מרגניתא זכה ומאירה, כל מגמתו להגדיל תורה ולהאדירה, ה"ה הרה"ג רבי חיים אהרן צבי היילפרין שליט"א וכל המשפחה הנכבדה והרוממה שיחי' לרגל השמחה השורה במעונו בהיכנס נכדו הבה"ח כמר אברהם אליהו נ"ו לעול תורה ומצוות בן לחתנו האי גאון, מבצר מעוז ומגדול, בקי במכמני התורה, שבילי התורה מצויים בפיו, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות, מרגניתא זכה ומאירה הרה"ג ר' מרדכי הלוי וואזנער שליט"א בשעט"מ ולמזל"ט יתן השי"ת שיזכו לראות רב נחת דקדושה לאורך ימים ושנים מתוך נחת והרחבת הדעת, ויזכו לגדל בנים ובני בנים בתורה ויראת שמים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ויזכו לרוב שמחות ונחת ברננה מתוך הרחבת הדעת ורב אונים על דרך התורה והחסידות מתוך חדווה הרחבה וכל מילי דמיטב, אכ"ר

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין ביינוש וזנבניו זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהודרך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק קפר' שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - נוניסן תשע"ז

